

Betydelsen av medicinska experter i domstolar

■ I september 2006 redogjorde jag i Läkartidningen [1] för det inkompetenta sätt som den engelska motsvarigheten till Ansvarsnämnden, General Medical Council (GMC), hade handlagt klagomål mot DP Southall och medarbetare. Ärendet gällde deras forskning rörande CNEP, Continuous Negative Extrathoracic Pressure. Jag slutade med att konstatera:

»Southall och Samuels och deras medarbetare kan sålunda med gott samvete – efter nära tio års av misstänkliggörande – återgå till sin tidigare verksamhet. Eller kan de det? Som Hey och Chalmers påpekar har fortfarande varken GMC eller NHS gjort ett slutligt uttalande, trots upprepade utredningar under nära tio års tid.«

Nu, ytterligare två år senare, har detta ärende närmast sig sitt definitiva slut. Jonathan Gornall ger nu en fylig redogörelse för det sätt som Southall har förföljts av myndigheter och press ända fram till 4 juli 2008. Då förklarade en av GMC utsedd expertpanel att det inte fanns något att anmärka på de anklagade läkarnas sätt att sköta sitt värv.

Det har också kommit fram att CNEP-ärendet inte var det enda där GMC fått klagomål riktade mot Southalls yrkesutövning. Det verkar nästan som om en tjänsteman inom GMC uppmuntrat patienter att klaga på just honom. Det är ett fåtal individer som kommit med upprepade klagomål som GMC registrerat. Vidare har framkommit att GMC utnyttjat konsulter som av oberoende instanser förklarats ha förutfattade meningar och dessutom saknat kunskap inom det berörda området.

Tidigare var det Lancet som tog upp frågan i samband med

att en uppföljning av den kritiserade studien hade publicerats [1]. Nu är det BMJ som har låtit en vetenskapsjournalist sammanfatta fallet [2].

Båda inläggen visar hur inkompetens och förutfattade meningar inom viktiga centrala myndigheter kan förstöra livet både för enskilda anklagade och för framstående forskare utan någon egentlig möjlighet till kompensation. Totalt frikännande hjälper inte för den som under femton års tid ständigt varit ifrågasatt och tidvis varit förhindrad att utöva sitt yrke.

Det kan också vara värt att nämna att BBC har gjort en dokusåpa av det fall där ett expertyttrande av en känd pedi-

atriker fällde den anklagade mamman och där domen senare upphävdes av en appellationsdomstol. Detta fick till följd att experten prickades av BMC.

I dokusåpan är betoningen på den anklagade och hennes familj, medan experten som BMC fällde endast omnämns i förbigående. Fallet och flera liknande kom emellertid att förändra både de engelska domstolarnas sätt att betrakta experter och myndigheternas inställning till medicinska experter. BMC har också åstadkommit nya råd till medicinska experter i rättsfall och liknande [3].

Dessa fall demonstrerar vikten av att centrala myndighe-

ter ständigt granskas. Särskilt viktig är kontrollen av att de fattar adekvata beslut utan otillbörliga påtryckningar.

Visserligen har dessa fall ägt rum i England, men det är inte omöjligt att något liknande kan förekomma även här. Även i Sverige är det viktigt att granska hur överheten sköter sitt fögderi.

Lars Werkö
professor, Stockholm

REFERENSER

1. Werkö L. Utredning av forskningsfusk. Läkartidningen. 2006;103:2563-5.
2. Gornall J. Three doctors and a GMC prosecution. BMJ. 2008;337:258-61.
3. Catto G. Acting as an expert witness. BMJ. 2008;337:262.

Annonskampanj urholkar Försäkringskassans trovärdighet

■ Försäkringskassans trovärdighet urholkas steg för steg. Den senaste annonseringen som mötte mig i Läkartidningen 34/2008, sidan 2249, fick mig att tappa hakan. Man deklarerar att »För att förklara den nya sjukförsäkringen så enkelt som möjligt har vi gjort den obegriplig för de flesta«. Och därefter meddelas att eftersom det inte är så roligt att läsa om lagförslag och regeländringar så har man tagit fram extra lättförståelig information speciellt för läkare och arbetsgivare, om så önskas även på den egna dialekten.

Efter att ha läst hela sidan förstår jag att det antagligen är delvis avsett humor och ironi, men vari består det roliga? Jag uppfattar budskapet snarast som kränkande och oförskämt gentemot både läkare, arbetsgivare och inte

En förgräplig annons, anser skribenten.

minst indirekt gentemot de medmänniskor som av olika skäl faktiskt har ett verkligt behov av att få myndighets-

information på extra lättförståeligt sätt.

Någon reklam- och marknadsföringskonsult har antagligen varit Försäkringskassan behjälplig med annonsen, men någon har beställt och inte minst godkänt resultatet. Tilltalet i denna annons bekräftar ytterligare Försäkringskassans tilltagande distansering från verkligheten och borde få ansvariga på myndigheten och dess uppdragsgivare att reflektera över vad som pågår.

Sara Holmberg
specialist i allmänmedicin,
Ingelstad
sara.holmberg@ltkronoberg.se